

Teieplikt - strafferettsleg forståing

Politioverbetjent Linda Åmelfot

Fagleiar seksuelle overgrep og vold, GDE
Sogn og Fjordane

Riksadvokatens rundskriv nr. 1/2018

- Drap og andre alvorlegare voldslovbrudd som set liv og helse i fare, herunder vold mot born og mishandling i nære relasjonar
- Alvorlege seksuallovbrudd, herunder misbruk og overgrep mot barn via Internett
  - "En forutsetning for å kunne bekjempe og avdekke denne form for kriminalitet (mishandling i nær relasjon), er at offeret har tillit til at politiet og påtalemyndigheten er i stand til å gi beskyttelse mot nye overgrep og krenkelser"
  - "Saker om alvorlig vold mot små barn og andre særlige sårbare fornærmede er krevende, og må behandles med særlig grundighet. Den viktige initialfasen må gis nødvendig prioritet"
  - "Alle muligheter for avklaring av årsaks- og ansvarsforhold skal som regel være utprøvd"
    - Medvirkningslæren må vurderes nøye

RA om avvergeplikten

- Generell avvergeplikt etter strl § 196
- "Ved gjentatt vold og seksuelle overgrep mot barn må det vurderes om avvergeplikten er overholdt, særlig der hvor volden er grov og/eller forholdet har pågått over lang tid"
- Problemstillinga er bl.a aktuell overfor personar i hjelpeapparatet
- Eks situasjonen framstod som avklart, og det er liten sjanse for gjentaking
- Det kan være at ein tjenesteperson ikkje har nok informasjon til å oppnå denne grad av sikkerheit, og at politiet burde ha etterforska saka
  - Den viktigste og mest praktiske avvergingshandlinga vil være å anmelde forholdet (forarbeid til ny barnevernlov NOU 2016:16)
- Barnevoldsutvalget meiner at det er behov for å vurdere å innføre ei plikt til å anmelde avslutta straffbare forhold

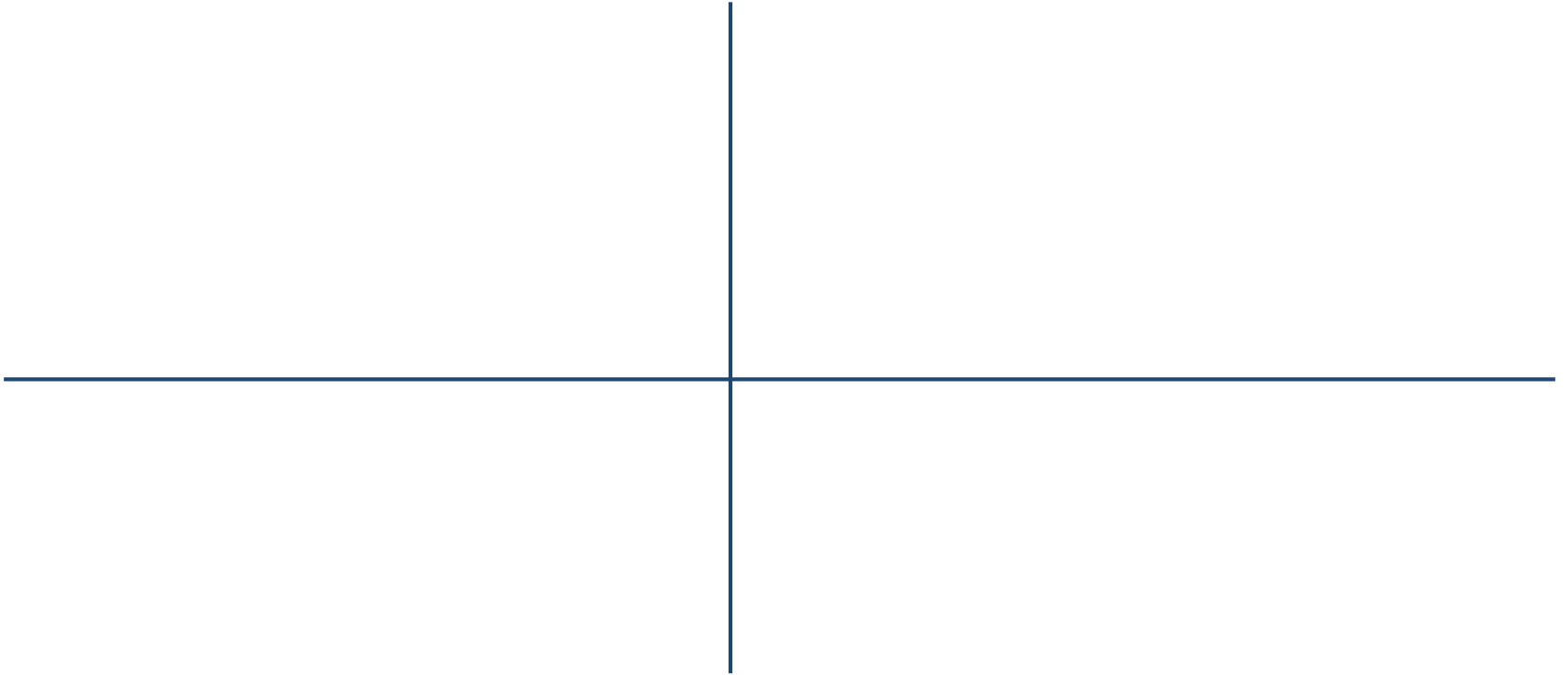
Avdekking

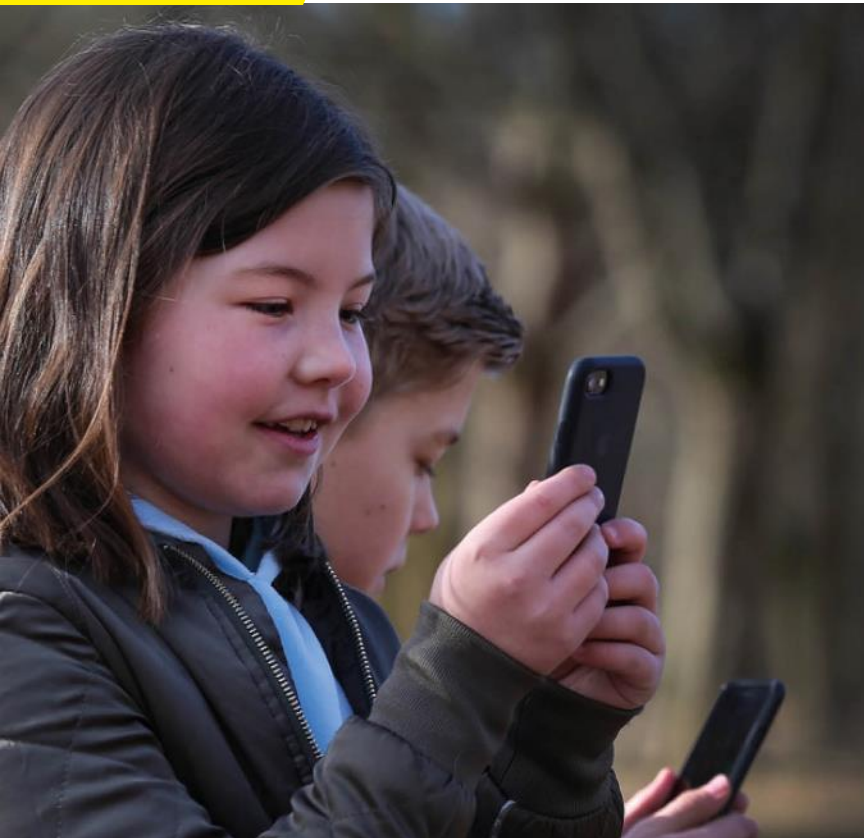
Ikkje plikt til å anmelde – plikt til å melde

Tausheitsplikt

- Få nokon til å gjere noko
- Må informere inn i framtida

6 prioriterte områder - FOREBYGGING

Fortid - Framtid

Full rett til å forbli stille om ein meiner det høyrer fortida til

Grunn til å tru at det skjer igjen i framtida

MÅ INFORMERE

- Uten hinder, av eige tiltak når det er grunn til å tru, ikkje avhengig av leiar
- Ikkje sannsynlighetsovervekt dvs ein treng ikkje være sikker
- RA - Etterforskning skal knyttes opp mot tidlegare tiltak

Det er ikkje regelverket som hindrar oss i å dele informasjon

Alle har mulighet til å snakke når man trur at
born er utsett for vald eller overgrep

Vi rakk det ikkje denne gongen heller

Kven har visst om det?

Kven har sett?

Hadde vi kunne forhindre?

Domfelte under 20 år - gjerningsperson

Funn i Kripos materiale:

Overgrep under 20 år – begår første overgrep i 10 – 14 års alderen

I 17% av sakene ein bekjent av barnet

I 10% en brorsrelasjon/ste/halv

Overgrepet involverer

1. Fysisk vold og utstrakt bruk av tvang
2. Penetrering med kroppsdeler eller gjenstand

Det er vanligere at utøvar i denne gruppa utviser antisosial atferdsproblematikk i tillegg til overgrepsatferd

Rundt ein tredjedel vurdert rettspsykiatrisk med funn som ADHD, lett psykisk utviklingshemming, lav impuls kontroll og umodenheit

Tenåra kan være ei tid der overgrepsadferd initieres, utviklar seg og vert oppretthalden

I tilfelle der første overgrepet vert begått tidleg i livet, aukar risikoen for nye overgrep

Fornærma

Ofte sårbare born, også desse har diagnosar
(born i fosterheim – risikoreduserande tiltak)

Lettare å utnytte

Sjølv utsette for eks omsorgssvikt med
tilknytningsproblematikk

Manglande forståing av at ein vert krenka eks
ved seksuelle overgrep

Det er viktig å styrke samhandling mellom politi, barnevern og Barnehus

Samhandling for å prøve å forhindre

"Alle born er alle voksne sitt ansvar"

Avgjerande for familiene korleis vi samhandler

- Det er ikkje slik at politiet bestemmer alt om sakene vert anmeldt – TVERRETALEG SAMARBEID – forsvarlegheitsvurderingar - tiltak

Bvl § 6-7 – Bvl – få tilbakemelding om kva som skjer i sak

Barnehusa må ha ei sentral rolle

Organisatorisk lagt under forebyggjande avdeling i politiet
Straffesak

Tilrettelagte avhør og mistenkt avhør av unge krenkarar
Etterforskningsplikt av gjerningsperson frå 12 år og oppover
Konsultasjonsteam er viktig forutsetning for god samhandling
Gode samarbeidsavtalar

Nasjonale retningslinjer forventa ferdige sommar 2019

1. Drøfting – bekymring – ikkje gløym barnet sitt behov for hjelp og beskyttelse FOREBYGG
2. Varsling til politi – større grad av bekymring/usikker om man har nok – skriftlig informasjonsdeling FOREBYGG
3. Anmeldelse til politiet – konkret begrunna bekymring – spelerom for barnefaglig vurdering – er det toppen av isfjellet – er ein sikker på at det ikkje er meir – vil barnet få det verre – FELLES BESTE PRAKSIS

[Https://snakkemedbarn.no](https://snakkemedbarn.no)

Vi har eit felles samfunnsansvar

Vi har eit behov for felles beste praksis for å
ivareta barnets beste og barnets
rettssikkerheit

Takk for meg 😊